

neizvrševanja, ako je lastnik koncesije, ustavivši obrt v oblastveno dopuščenem obrtovališču, zopet v drugi hiši istega kraja nadaljeval krčmarski obrt, dasi brez oblastvenega dovoljenja premitve. (Sklep 22. febr. 1909.)

23.) Obrtna oblast ni poklicana izreči v §-u 13 zakona z dne 23. junija 1880, št. 62 drž. zak. določeno odločbo, je li točenje žganih opojnih pijač glavni ali postranski obrt, ako se oba obrta (§ 5: 2 navedenega zakona) ali pa samo eden od teh nezakonito izvršuje. (Sklep 1. marca 1909.)

24.) Z določbo člena XV. državnega osnovnega zakona z dne 21. dec. 1867, št. 144 drž. zak. ni pristojnost upravnega sodišča izključena glede takih pritožb, s katerimi se odločbe upravnih oblastev zastran povrnitve po divjačini povzročene škode izpodbijajo. (Sklep 30. marca 1909.)

25.) Od pasivne volilne pravice v zmislu §-a 11, točka 3 občinskega volilnega reda za Češko so izključeni tudi taki obrtni pomočniki (tovarniški delavci), kateri plačujejo samo osebno dohodnino in sicer le od svojih, iz delavskega razmerja izvirajočih dohodkov. Od volilne pravice pa niso izključeni oni obrtni pomočniki (tovarniški delavci), kateri od svojega posestva ali od drugih, ne iz obrtnega delavnega razmerja izvirajočih dohodkov plačujejo občini neposredni davek. (Sklep 3. maja 1909.)

Književna poročila.

Die Verfassung der oesterreichischen Strafgerichte und das Laienrichtertum. Von Dr. Method Dolenc (Graz).

Pod tem zaglavjem je naš znani pisatelj objavil v II. zvezku zbirke »Geschworenengerichte und Schöffengerichte«, ki jo izdajata Mittermaier in Liepmann (C. Winter, Heidelberg), velezanimivo razpravo, ki je izšla v nekoliko odtisih posebej, knjiga večjega formata, 135 strani obsežna. Glede na reformo kazenskopravnega reda, ki se pripravlja v Nemčiji, in glede na »prednačrte k zakonom za premembo kazenskopravnega prava«, katere je znana komisija našega pravosodnega ministrstva v novembru 1909 bila na svetlo dala, odločil se je gospod okrajni sodnik dr. Dolenc za to delo, katero naj po njegovih uvodnih besedah pokaže, kakšno mesto se je odkazalo sodniku-lajiku v organizaciji avstrijskega kazenskega sodstva in kakšno mnenje da vlada sedaj pri nas o sodnikih-lajikih. V ta namen in osobito, ker je delo namenjeno v prvi vrsti pravniškim krogom v Nemčiji, razlaga pisatelj »občni milieu« kazenskih sodišč avstrijskih ter njih pomoč-

nikov in sicer v naslednjih oddelkih: Zgodovinski ogled (porot). — Organizacija kazenskih sodišč. — Sodnik po poklicu (njegove studije, njegova karijera, plača, njegovo delo, službeni in socialni položaj). — Sodnik-lajik, vzlasti porotnik (kdo je pozvan, porotna razprava, porotniški izrek, tiskovna porota, vrednost). — Pomožni organi kazenskega sodstva (obtožitelj, drž. pravdnštvo, generalna prokuratura; zagovornik, odvetnik). — Težnje po reformah: A. glede odvetništva B. glede sodnikov po poklicu in državnopravnih uradnikov; načrti zakonov: o imenovanju in kvalifikaciji sodnikov, o premembi predpisov za dopust, o premembi statuta za vrhovno sodišče, o premembi zakona zastran sindikatnega jamstva, o reformi sodniške pripravljalne službe; predlogi za izboljšanje gmotnega položaja sodnikov, predlogi zastran kazenskih, osobito preiskovalnih sodnikov, končno zastran državnih pravdnikov; C. glede sodnikov-lajikov in sicer pri tiskovnih deliktih, v kazenskosočni ustavi sploh s premembo ali odstranitvijo porot. — Najnovejši nasvet za premembo sodne organizacije (načrt komisije iz novembra 1909).

Navedli smo to vsebino po naslovih, da se vidi, kako vsestransko pripravlja pisatelj svoje čitatelje za razumevanje glavnega vprašanja. Posamezni oddelki so pa obravnavani tako, da se jih lahko skoraj vse smatra za samostojne in to temeljite razprave. Oddelek IV. n. pr., ki predločuje sodnika po poklicu v njegovih uradnih, gmotnih in socialnih odnošajih, je sestavek svoje posebne vrste. Prav tako tudi oddelek o zagovorništvu, v katerem je skoraj popolna slika odvetništva. Sploh kažejo vsi oddelki stremljenje gospoda pisatelja, da se dotični predmet z vsemi vprašanji, če tudi na kratko, docela pojasni, bodisi po zgodovinskem razvoju, bodisi po danem položaju. V obojem pogledu nudi celo delo več kot obilo instruktivnega gradiva tako za pravnika, kakor tudi za lajika. Dasi pa se giblje venomer na znanstveni višini, vendar ni niti eden hip zgolj statistično ali celo suhoparno. Gospod okr. sodnik dr. Dolenc je že dovolj dokazal, da razpolaga, kakor malokdo, z živahno besedo v govoru in pisavi. Po živahnem zlogu, ki čitatelja ne utruja, odlikuje se tudi to njegovo najnovejše strokovno delo. Vse, kar je tozadevne literature in drugih virov, je pisatelj tu zbral in uporabil, toda na veleprikljiv način. Ni kompilator, temveč skoraj vsaka stran njegove razprave kaže, da gre tu za studijo, koje končni sad je — lastno mnenje. To se uveljavlja tuptam v polemičnem tonu, kar pa delu ni na kvar, temveč se prav dobro poda. Uverjeni smo, da bo povsemtem to delo tudi v Nemčiji napravilo najboljši vtis in doneslo gospodu pisatelju zaslužen priznanje. Žal, da ni izšlo v takšni obliki, kakor treba za večje razširjenje tudi v pravniških krogih. Našim čitateljem so sicer že znani nazorji gospoda pisatelja o sodniku-lajiku v kazenskem pravosodstvu iz njegovega predavanja v društvu »Pravniku«, ki je bilo tudi v bistvu priobčeno v našem listu, vendar pa bi jih gotovo zanimala druga poglavja sedaj izdanega, celega dela. Utegnemo jim ustreči s priobčenjem kakega poglavja v našem listu. Gospodu pisatelju pa naše iskrene čestitke!

X.